

нуклеарно семейство. Въпреки това, те не прекъсват мрежата на социалните си взаимоотношения с разширеното семейство и рода. От една страна, това се дължи на факта, че родът играе фундаментално важна роля в избора на брачен партньор. От друга страна – за разлика от модерните професионални социални мрежи – практикуването на определен занаят означава пребиваване в една затворена, гъсто изплетена професионална социална мрежа, в която всеки познава повечето от останалите индивиди.

В периода след Втората Световна война, постепенно ромите са включени в плановата икономика на социализма. Техният основен поминък стават средно и нискоквалифицирания труд в големите промишлени заводи³⁸ и АПК. В системата на АПК, на ромите практикуващи специфични занаяти – калайджии, кошничари – е дадена възможност да произвеждат традиционната продукция предимно със сувенирна цел, докато останалите роми биват интегрирани в производствения процес. Механизмът, чрез който ромите занаятчийски продължават да упражняват занаята си или го заменят с адекватна за времето на социалистическия режим професия, може да бъде проследен посредством спомените на един калайджия (67 г.) от село Куклен и един лудар (56 г.) от село Ягодово, интервюирани от Наталия Вълкова:

- С какво си се занимавал?

- Занимавах се с калайджиство.

- До коя година?

- Сега 3-4 години спрях вече.

- И какво правеше?

- Е кво правех? Работех по ТКЗС-то, калайдисвах тука, хигиенизирах тука цялата околия. Който ма вика пак - обслужвам. [...]

- Тебе кой те научи на занаят?

- Сам съм от детинство.

- А баща ти не те ли учи?

- Да, баща ми беше джамбазин, калайджия. И аз съм калайджия по начало.

- И пътувахте през селата?

- И слушай ма добре!

- Да.

- (сочи диктофона) Опраи е това да ма слуша малко. За 10 дена, аз пътувам от тук с мойта баба, тя млада беше. Тя е от Сливен. Отивам в Сливен със каручка и кон. От там като тръгнах, отивам до Кубрат. Карта имаш ли да видиш къде е Кубрат? А така. От Кубрат са връщам с каруца във село Куклен. От Кубрат със каручка!

- А децата къде са по това време?

³⁸ В трите избрани от нас села бяха посочвани пловдивските П. Ченгелов, Елпром и Гид България